

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 16 grudnia 2021 r.

Poz. 4943

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia 3 grudnia 2021 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Miłachowo”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 i poz. 1718) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Miłachowo”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie mozaiki ekosystemów występujących na zboczu doliny Debrzynki: ciepłolubnych łąk i okrajków oraz innych ekosystemów łąkowych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu w dolinie Debrzynki, na zboczu o południowej ekspozycji;
- 2) położenie rezerwatu w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych gruntów rolnych, w strefie oddziaływania spływów zanieczyszczonych wód z pól, skutkujących eutrofizacją siedlisk i przekształceniem roślinności rezerwatu;
- 3) ekspansja drzew i krzewów, głównie tarniny, na skutek długoletniego zaniechania użytkowania muraw;
- 4) obecność ekspansywnych i inwazyjnych gatunków roślin w otoczeniu rezerwatu i ich przenikanie do rezerwatu;
- 5) występowanie siedliska chronionego w ramach sieci Natura 2000: 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 6) realizacja działań z zakresu ochrony czynnej od 2010 r.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5. 1. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Lokalizację działań ochronnych wskazuje mapa stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 6. Określa się ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Debrzno, do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

- 1) W otulinie rezerwatu:

- a) zachować dotychczasową formę użytkowania gruntów, tj. grunty rolne: N, Ps, R, Lzr oraz lasy Ls (z wyjątkiem gruntów wskazanych w pkt b),
 - b) zachować zarośla (czyżnie) w wąwozach graniczących z rezerwatem (użytki N i Ps) na działkach ewidencyjnych nr 760/38 i 760/39 obręb Grzymisław,
 - c) nie lokalizować obiektów budowlanych, w tym małej architektury, z wyjątkiem obiektów służących celom ochrony rezerwatu, edukacji ekologicznej oraz racjonalnej gospodarce rolnej,
 - d) nie prowadzić nowych liniowych elementów infrastruktury,
 - e) nie realizować przedsięwzięć pogarszających warunki hydrologiczne rezerwatu oraz zmieniających cechy fizyko-chemiczne wód zasilających rezerwat, takich jak: wprowadzanie do gruntu zanieczyszczeń i wody o zmienionym składzie chemicznym lub termice, drenaż wód w kierunku rezerwatu;
- 2) uwzględnić rezerwat i jego otulinę w dokumentach planistycznych gminy.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w
Gdańsku
p.o. Zastępcy Regionalnego
Dyrektora Ochrony
Środowiska w Gdańsku -
Regionalny Konserwator
Przyrody w Gdańsku

Marek Ziółkowski

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 3 grudnia 2021 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenie istniejące wewnętrzne		
1.	Ekspansja drzew i krzewów, głównie tarniny, w obrębie fitocenoz, które wykształciły się na siedliskach muraw zniekształconych na skutek długoletniego zaprzestania ich użytkowania (kośnego lub pastwiskowego).	Koszenie fitocenoz łąkowych, ruderalnych i ciepłolubnych okrajków wraz z odroślami tarniny i w razie potrzeby - innych gatunków drzew i krzewów.
2.	Rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków ruderalnych na skutek eutrofizacji siedlisk (następstwo spływów zanieczyszczonej wody z pól oraz długotrwałego zaprzestania użytkowania).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Koszenie fitocenoz łąkowych, ruderalnych i okrajków; 2) pozostawienie strefy niekoszonej (do naturalnej sukcesji) na granicy rezerwatu i gruntów rolnych sąsiadujących z nim od strony północnej - jako buforu ograniczającego spływ biogenów; 3) w otulinie rezerwatu: <ol style="list-style-type: none"> a) prowadzenie gospodarki rolnej zgodnie z obowiązującym kodeksem dobrych praktyk rolniczych (szczególnie w zakresie dawek i terminów stosowanych nawozów organicznych i mineralnych)¹⁾, b) niestosowanie do nawożenia pól ścieków organicznych i osadów ściekowych, c) nieskładowanie nawozów mineralnych, organicznych, naturalnych, kiszzonek, d) usunięcie lub przebudowa systemu drenażowego mająca na celu zmianę kierunku odprowadzania zanieczyszczonej wody z pól poza teren rezerwatu; 4) usunięcie nielegalnego składowiska odpadów zlokalizowanego w NE części otuliny rezerwatu.
3.	Rozprzestrzenianie się gatunków szuwarowych i ziołoroślowych w płacie łąki wilgotnej na skutek zaprzestania jej użytkowania.	Koszenie fitocenoz łąkowych.

¹⁾ Wymagania w tym zakresie określone są m.in. w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, 784, 1564, 1641) oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2020 r. poz. 243).

Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
4.	Spływ biogenów, nawozów i środków ochrony roślin z pól uprawnych oraz związana z tym eutrofizacja siedlisk i wnikanie nitrofilnych i ruderalnych gatunków roślin.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pozostawienie strefy niekoszonej (do naturalnej sukcesji) na granicy rezerwatu i gruntów rolnych sąsiadujących z nim od strony północnej - jako buforu ograniczającego spływ biogenów; 2) w otulinie rezerwatu: <ol style="list-style-type: none"> a) prowadzenie gospodarki rolnej zgodnie z obowiązującym kodeksem dobrych praktyk rolniczych (szczególnie w zakresie dawek i terminów stosowanych nawozów organicznych i mineralnych), b) niestosowanie do nawożenia pól ścieków i osadów pościekowych, c) nieskładowanie nawozów mineralnych, organicznych, naturalnych, kiszzonek, d) usunięcie lub przebudowa systemu drenażowego mająca na celu zmianę kierunku odprowadzania zanieczyszczonej wody z pól poza teren rezerwatu, e) zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów, tj. użytków rolnych, nieużytków i lasów; wskazane jest przekształcenie gruntów ornyczych w trwałe użytki zielone lub ich zalesienie, f) zachowanie czyżni w wąwozach graniczących z rezerwatem (użytki N i Ps na działkach ewidencyjnych nr 760/38 i 760/39 obręb Grzymisław).
5.	Przedostawanie się odpadów i zanieczyszczeń, a także niepożądanych gatunków roślin (ruderalnych oraz inwazyjnych) z nielegalnego wysypiska śmieci zlokalizowanego w otulinie.	Usunięcie nielegalnego składowiska odpadów zlokalizowanego w NE części otuliny rezerwatu.
6.	Obecność obcych, ekspansywnych i inwazyjnych gatunków roślin w otoczeniu rezerwatu i ich wnikanie do rezerwatu (m.in. nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> , barszczu Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyi</i>).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ocena występowania obcych gatunków ekspansywnych i inwazyjnych; 2) w przypadku zidentyfikowania ww. gatunków, np. barszczu Sosnowskiego, nawłoci (późnej lub kanadyjskiej) w rezerwacie - eliminacja wszystkich osobników; 3) wskazana eliminacja ww. gatunków z otuliny rezerwatu.
7.	Antropopresja: zaśmiecanie, niszczenie infrastruktury (tablic informacyjnych).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Usuwanie odpadów z obszaru całego rezerwatu; 2) ukierunkowanie ruchu turystycznego (ścieżka edukacyjna i punkt widokowy) wraz z tablicami o charakterze edukacyjnym; 3) konserwacja infrastruktury.

Potencjalne zagrożenia wewnętrzne		
8.	Sukcesja drzew i krzewów na siedliska łąkowe, okrajkowe, szuwarowe (poza płacami, w których już występują).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Koszenie fitocenozy łąkowych i okrajków wraz z samosiewami drzew i krzewów; 2) usuwanie drzew i krzewów na powierzchniach niekoszonych.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
9.	Wzrost antropopresji w przypadku przybliżania do granic rezerwatu zabudowy lub liniowych elementów infrastruktury (drogi): zaśmiecanie, hałas, penetrowanie przez ludzi i zwierzęta domowe, zawlekanie nasion gatunków obcych dla flory rezerwatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nielokalizowanie w otulinie rezerwatu obiektów budowlanych, w tym małej architektury, z wyjątkiem obiektów służących celom ochrony rezerwatu, edukacji ekologicznej oraz racjonalnej gospodarce rolnej; 2) nieprowadzenie nowych liniowych elementów infrastruktury; 3) uzupełnienie i utrzymanie oznakowania granic rezerwatu oraz tablic informacyjnych.
10.	Lokalizacja w otulinie rezerwatu przedsięwzięć mogących spowodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych lub gruntowych, a w konsekwencji wzrost eutrofizacji siedlisk występujących w rezerwacie i pogłębienie degeneracji szaty roślinnej.	<p>W otulinie rezerwatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów położonych w otulinie rezerwatu: tj. użytków rolnych, nieużytków i lasów. Wskazane jest przekształcenie gruntów ornych w trwałe użytki zielone lub ich zalesienie; 2) nierealizowanie przedsięwzięć mogących spowodować zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych; 3) nielokalizowanie obiektów budowlanych, w tym małej architektury, z wyjątkiem obiektów służących celom ochrony rezerwatu, edukacji ekologicznej oraz racjonalnej gospodarce rolnej.
11.	Zwiększenie eutrofizacji siedlisk rezerwatu oraz wzrost antropopresji w przypadku przekształcenia czyżni rosnących w wąwozach sąsiadujących z rezerwatem (użytki N, Ps) na grunty orne (R).	<p>W otulinie rezerwatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zachowanie dotychczasowej formy użytkowania gruntów, tj. gruntów rolnych: N, Ps, R, Lzr oraz lasów Ls; 2) zachowanie zarośli (czyżni) w wąwozach graniczących z rezerwatem (użytki N i Ps na działkach ewidencyjnych nr 760/38 i 760/39 obręb Grzymisław).

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Koszenie fitocenz łąk świeżych i fitocenz ruderalnych wraz z odrosłami tarniny oraz innych gatunków drzew i krzewów.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia 2,96 ha; 2) kosić raz w roku, w okresie sierpień-wrzesień, biomasę usunąć poza rezerwat; 3) wysokość koszenia runi – ok. 15 cm, fragmenty z licznymi odrosłami tarniny kosić jak najniżej, aby ograniczyć powstawanie nowych odrosli; 4) prace wykonać ręcznie; 5) pozostawić do naturalnej sukcesji pas o szerokości min. 5 m od strony pola uprawnego (bufor od strony pól); 6) corocznie pozostawić niekoszonych 15-20% najlepiej zachowanych fragmentów łąk (wolnych od gatunków inwazyjnych). W kolejnych latach należy pozostawić bez koszenia inny fragment. 	Część działki ewid. 781 - zgodnie z załącznikiem nr 3.
2.	Koszenie płątów ciepłolubnych okrajków i łąk wilgotnych (wraz z odrosłami tarniny oraz innych gatunków drzew i krzewów).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia 0,15 ha; 2) kosić raz na 2-3 lata, w okresie sierpień-wrzesień, wysokość koszenia runi – około 15 cm; 3) w latach, w których nie kosi się runi wycinać odrosła drzew i krzewów – wg potrzeb; 4) biomasę usuwać poza rezerwat; 5) prace wykonać ręcznie. 	Część działki ewid. 781 - zgodnie z załącznikiem nr 3.
3.	Ocena występowania obcych gatunków nawłoci i selektywne usunięcie napotkanych kęp.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia 3,84 ha; 2) przeprowadzić ocenę występowania nawłoci na całej powierzchni rezerwatu; 3) usunąć (wyciąć lub wyrwać) wszystkie napotkane kępy; 4) eliminację nawłoci przeprowadzić tuż przed lub na początku kwitnienia (nie dopuścić do owocowania); 5) usunąć biomasę poza rezerwat i zutylizować; 6) ocenę występowania i eliminację nawłoci przeprowadzać corocznie, aż do całkowitego usunięcia gatunku z rezerwatu; potem powtarzać obserwacje co 2-3 lata i w razie potrzeby usuwać pojawiające się okazy. 	Obszar całego rezerwatu.
4.	Ocena występowania barszczu Sosnowskiego i eliminacja napotkanych osobników.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia 3,84 ha; 2) przeprowadzić ocenę występowania barszczu na całej powierzchni rezerwatu; 3) usunąć wszystkie napotkane osobniki wykorzystując metody najbardziej efektywne, np. wycinanie poniżej szyi korzeniowej; 	Obszar całego rezerwatu.

		<p>4) eliminację barszczu przeprowadzić przed kwitnieniem (nie dopuścić do owocowania);</p> <p>5) usunąć biomasę poza rezerwat i zutylizować;</p> <p>6) ocenę występowania i eliminację barszczu przeprowadzać corocznie, aż do całkowitego usunięcia gatunku z rezerwatu; potem powtarzać obserwacje co 2-3 lata i w razie potrzeby usuwać pojawiające się okazy.</p>	
5.	Ukierunkowanie ruchu turystycznego.	<p>1) Wytyczenie ścieżki edukacyjnej, w razie potrzeby wykonanie schodów, np. z bali drewnianych (w miejscach najbardziej stromych) oraz barierek;</p> <p>2) budowa niskiej platformy w punkcie widokowym;</p> <p>3) wyposażenie szlaku w tablice edukacyjne – wg potrzeb;</p> <p>4) konserwacja infrastruktury.</p>	1) - 2) W środkowej części rezerwatu - zgodnie z załącznikiem nr 3.
6.	Sprzątanie odpadów.	Usuwanie odpadów z całego rezerwatu - według potrzeb.	Obszar całego rezerwatu.
7.	Utrzymanie infrastruktury informacyjnej.	Utrzymanie/uzupełnienie tablic informujących o formie ochrony („urzędowych”) oraz tablic informacyjnych – wg potrzeb.	W pobliżu granicy rezerwatu.
8.	Monitoring szaty roślinnej rezerwatu.	<p>Po 10 latach obowiązywania planu przeprowadzić ocenę zmian w składzie i rozmieszczeniu kluczowych siedlisk i fitocenozy (łąkowych, okrajków) w odniesieniu do danych zawartych w dokumentacji do planu ochrony²⁾.</p> <p>Ocenę powtarzać optymalnie co 5 lat (jednak nie rzadziej niż raz na 10 lat).</p>	Obszar całego rezerwatu.

²⁾ Dokumentacja: „Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody Miłachowo”. Klub Przyrodników, 2020.

Lokalizacja działań ochronnych.

